

عنوان مقاله:

تاثیر دعا در استخراج گزاره های معرفتی (بررسی موردی: هستی شناسی و خداشناسی)

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات معرفتی در دانشگاه اسلامی، دوره 26، شماره 90 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

انسبه عسگری - دکترای تفسیر تطبیقی؛ استادیار دانشگاه حضرت معصومه (س).

یوسف فرشادینیا - دانشجوی کارشناسی ارشد علوم حدیث- تفسیر اثری دانشگاه قم

خلاصه مقاله:

هدف: هدف از انجام این پژوهش، استخراج گزاره های هستی شناسی و خداشناسی ادعیه و مقایسه آن با مبانی فلسفی، از جمله نظریه صدور بود. روش: پژوهش اسنادی کتابخانه ای حاضر، محتوای بیش از ۲۰ دعا را تحلیل کیفی کرده است. یافته ها: گزاره های کلیدی مستخرج از ادعیه عبارتند از: ۱. خدای مبدئ و معید، ۲. خدای مبدع، ۳. خداوند ازلی، مخلوقات حادث زمان مند و مکان مند و ۴. عدم سنخیت خالق و مخلوق. در مقام مقایسه، در دعا خداوند به عنوان مبدئ (آغازدهنده)، ولی در نظریه صدور به عنوان مبدئ (آغاز) و مصدر معرفی شده است. همچنین خداوند مبدع در ادعیه، بدون الگو و مایه و بر اساس اراده و فاعلیت امری (خلق لامن شیء) موجودات را ابداع کرده است؛ در حالی که در نظریه صدور، خداوند به عنوان مبدئ و مفیض، بر اساس حتمیت و نه بالاراده، تنها افاضه فیض کرده است. در ادعیه، خداوند، ازلی و موجودات، حادث زمان مند و مکان مند معرفی شده اند؛ اما در نظریه فیض، بر اساس عین ربط بودن معلول به علت، ازلیت به عالم سرپان داده شده است. همچنین، اساس نظریه صدور که بر سنخیت مبتنی شده، در ادعیه رد شده است. نتیجه گیری: مبانی هستی شناسی و خداشناسی مستخرج از ادعیه، در تقابل با مبانی فلسفی، به ویژه نظریه صدور واقع شده اند.

کلمات کلیدی:

معارف دعا، هستی شناسی، خداشناسی، مبدئ، معید، خلق و امر، نظریه صدور (فیض)

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1531092>

